

2016-2017

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan toimintasuunnitelma

30.8.2016

Valtion nuorisiasiain
neuvottelukunta

VISIO: Valtion nuorisiasiain neuvottelukunta on tunnettu nuorisopolitiikan asiantuntijaelin ja nuorten äänen vahvistaja. Se tekee näkyväksi valtionhallinnon päätösten ja toimenpiteiden vaikutukset nuoriin. Neuvottelukunnan toiminnassa nuoret ovat mukana osallistuvina ja aktiivisina toimijoina. Valtion nuorisiasiain neuvottelukunta tekee aloitteellista vaikuttamistyötä ja poikkihallinnollista arviointia nuoriin ja nuorten hyvinvointiin kohdistuvista palveluista. Arviointien kautta tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi.

Valtion nuorisiasiain neuvottelukunnan tehtävät pohjautuvat nuorisolakiin (2006/72, § 5). Sen mukaan neuvottelukunnan tehtävänä on:

- antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunto nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan otettavista asioista ja arvioida vuosittain ohjelman toteutumista,
- tehdä esityksiä lapsia ja nuoria koskeviksi ohjelmiksi ja toimenpiteiksi,
- tuottaa ajankohtaista tietoa nuorista ja heidän elinoloistaan.

Toimintaa ohjataan vuosittaisella toimintasuunnitelmalla, josta löytyy konkreettiset toimenpiteet asetettujen tehtävien saavuttamiseksi.

Toimintasuunnitelmassa valtion nuorisiasiain neuvottelukunnan toiminta on jaoteltu neljään kokonaisuuteen:

I Arviointi ja seuranta

II Osallistaminen ja viestintä

III Tiedon tuottaminen

IV Organisaatio ja ihmiset

Toimintasuunnitelmaa päivitetään kun uusi nuorisolaki tulee voimaan 1.1.2017. Laissa määritellään uudella tavalla myös Valtion nuorisiasiain neuvottelukunnan tehtävät.

Arviointi ja seuranta

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan arvioinnin lähtökohtana on nuorten hyvinvointi. Keskeistä on myös asioiden merkityksellisyys ja suunnitelmallisuus sekä pitkän aikavälin vaikutusten seuraaminen.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta seuraa hallituksen säädösvalmistelua ja arvioi päätöksenteon nuorisovaikutuksia.

TOIMENPIDE 1: Selvitys

Puolivuosittain tehdään selvitys hallituksen toimenpiteiden ja päätösten vaikutuksista nuorten elämään. Selvitykseen sisältyy Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan arvio nuorten hyvinvoinnin kehityksestä ja lainsäädännössä havaituista puutteista sekä kehittämisideoita nuorten elinolojen parantamiseksi.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta seuraa erityisesti niiden hallitusohjelmaan kirjattujen painopistealueiden toteutumista, joiden kautta nuorisopoliittiset uudistukset toteutuvat:

- 1. Työllisyys ja kilpailukyky** (Indikaattorit: Nuorten työttömyys ja nuorten asunnottomuus)
 - Työn vastaanottamista estäviä kannustinloukkuja puretaan ja rakenteellista työttömyyttä alennetaan
 - Paikallisen sopimisen edistämishankkeet
 - Asuntorakentamista lisätään
- 2. Osaaminen ja koulutus** (Indikaattorit: Koulukiusaaminen, sijoittuminen peruskoulun jälkeen, koulunkäynnistä pitäminen)
 - Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit kouluihin
 - Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi
 - Nopeutetaan siirtymistä työelämään
 - Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan

- 3. Hyvinvointi ja terveys** (Terveystilan kokeminen, hoitoon pääsyajat, päihteidenkäytön indikaattorit)

- Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma

AIKATAULU

Selvitys julkistetaan vuosittain toukokuun ja marraskuun lopussa.

ARVIOINTI

Selvityksen herättämä keskustelu ja vaikutukset eduskunnan ja valtioneuvoston toimintaan.

TOIMENPIDE 2: Hyvinvointikatsaus

Kerran hallituskaudessa tehdään nuorten hyvinvointikatsaus. Hyvinvointikatsaukseen sisältyy arvio nuorten hyvinvoinnin tilasta Suomessa. Katsauksessa hyödynnetään poikkihallinnollista yhteistyötä sekä olemassa olevaa tutkimus- ja indikaattoritietoa.

Yhteistyötä hyvinvointikatsauksen laatimiseksi tehdään muun muassa Aluehallintoviraston, Kuntaliiton ja THL:n kanssa.

AIKATAULU

Hyvinvointikatsaus tehdään vuonna 2018.

ARVIOINTI

Hyvinvointikatsauksen saama julkisuus ja sen herättämä keskustelu. Vaikutukset valtioneuvoston ja kuntien toimintaan.

TOIMENPIDE 3: Avustuspolitiikan arviointi

Tavoitteena on määritellä mittarit, joilla mitataan myönnettyjen valtionavustusten nuorisopoliittista vaikuttavuutta.

Suunnitelma tehdään yhteistyössä nuorisojärjestöjen Arviointi- ja avustustoimikunnan sekä Valtion liikuntaneuvoston kanssa.

AIKATAULU

Suunnittelutyö käynnistetään.

ARVIOINTI

Vaikuttavuutta arvioidaan kehitettyjen vaikutusmittareiden avulla.

TOIMENPIDE 4: Indikaattorit

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta pitää yllä nuorten hyvinvointi-indikaattoreita sekä barometri-indikaattoreita. Indikaattorit löytyvät tietoaanurista.fi sivustolta. Indikaattoritietoa hyödynnetään omissa selvityksissä ja arvioinneissa, mutta niistä on hyötyä myös ulkopuolisille nuorten hyvinvoinnista kiinnostuneille tahoille.

Vuonna 2016 indikaattorit yhdistetään avoimilla rajapinnoilla Tilastokeskuksen ja THL:n tietokantoihin, mikä helpottaa tietojen päivitystä. Indikaattorien ulkoasun lisäksi panostetaan tietojen tulkintaan laatimalla entistä laajemmat selosteet ja pyytämällä kirjoittajiksi myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

AIKATAULU

Barometri-indikaattoreiden päivitys ja ulkoasu-uudistus on valmis 10/2016.

Tiedon tuottaminen

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan tehtävänä on tuottaa ajankohtaista tietoa nuorista ja heidän elinoloistaan päätöksenteon tueksi. Vuosittain julkaistavilla tutkimuksilla neuvottelukunta edistää nuorten hyvinvoinnin kehittämistä. Nuorisopolitiikan suuria linjoja hahmotetaan ja kehitetään olemassa olevan tiedon pohjalta.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan tutkimus- ja arviointijaostossa valmistellaan esityksiä tehtävistä tutkimuksista ja arvioinneista.

Säännöllisesti tuotettavien tutkimusten ja selvitysten lisäksi tehdään pienimuotoisia gallup – kyselyitä ja muita tutkimuksia.

TOIMENPIDE 1: Nuorisobarometri

Nuorisobarometri mittaa suomalaisten 15-29-vuotiaiden nuorten arvoja ja asenteita. Nuorisobarometri tarttuu ajankohtaisiin aiheisiin, mutta toistaa joitain kysymyksiä säännöllisesti mahdollistaen myös pidemmän aikavälin asennemuutosten tarkastelun. Nuorisobarometri julkaistaan vuosittain.

Vuoden 2016 barometrin teemana on Tulevaisuus. Vuoden 2017 teema päätetään Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnassa syksyllä 2016.

AIKATAULU

Tulevaisuus -barometri julkistetaan tammikuussa 2017.

ARVIOINTI

Nuorisobarometrin herättämä kiinnostus ja keskustelu.

TOIMENPIDE 2: Nuorten vapaa-aikatutkimus

Nuorten vapaa-aikatutkimus kartoittaa nuorten harrastuksia ja järjestökiinnittyneisyyttä. Tutkimus tuotetaan joka toinen vuosi yhteistyössä nuorisotutkimusseuran, Valtion liikuntaneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Vuoden 2016 teemana on Nuoret ja Media.

Seuraavan tutkimuksesta lähtien tullaan puhumaan lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksesta, tutkimuksen kohderyhmän ollessa 6-29-vuotiaat. Mukana toteutuksessa tulee olemaan myös Lapsiasiavaltuutetun toimisto.

AIKATAULU

Nuorten vapaa-aikatutkimus julkistetaan syyskuussa 2016.

ARVIOINTI

Nuorten vapaa-aikatutkimuksen herättämä kiinnostus ja keskustelu.

TOIMENPIDE 3: Nuorten elinolot - vuosikirja

Nuorten elinolot – vuosikirja tarjoaa ajankohtaista tietoa nuorten hyvinvoinnista päätöksentekijöille, nuorisoalan ammattilaisille sekä vanhemmille ja muille kasvattajille. Nuorten elinolot – vuosikirja julkaistaan yhdessä Nuorisotutkimusverkoston ja Terveystietokeskuksen ja hyvinvoinninlaitoksen kanssa.

AIKATAULU

Elinolot – vuosikirja julkaistaan lokakuussa 2016.

ARVIOINTI

Elinolot – vuosikirjan herättämä kiinnostus ja keskustelu.

TOIMENPIDE 4: Muut tutkimukset

Gallup – kyselyt ovat pienempiä tutkimuksia, joita tehdään ajankohtaisista aiheista, nopeahkolla aikataululla ja joiden otos on muita tutkimuksia pienempi. Gallup – tulosten perusteella halutaan nostaa keskusteluun näkökulmia, jotka puhuttavat tai ovat kiinnostavia parhaillaan.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta julkaisee myös muita tutkimuksia, joiden teemat pureutuvat ajankohtaisiin asioihin. Lisäksi neuvottelukunta seuraa valtion budjetin toteutumista nuorisopoliittisesta näkökulmasta, kuinka paljon budjetista käytetään nuoriin.

AIKATAULU

- Nuorten vaaligallup - 6/2016
- Arvioinnin yhteistyöhanke Valtion liikunta-neuvoston kanssa – syksy 2016- kevät 2017

ARVIOINTI

Tutkimusten herättämä kiinnostus ja keskustelu.

Osallistaminen ja viestintä

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta toimii nuorten äänen vahvistajana. Neuvottelukunnan toiminnassa nuoret ovat mukana osallistuvina ja aktiivisina toimijoina.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta nostaa aktiivisesti esiin uutisia ja nuoria koskevia keskusteluja verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta tekee aloitteellista vaikuttamistyötä.

TOIMENPIDE 1: Tietoanuorista.fi

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta näkyy, vaikuttaa ja viestii verkossa ja sosiaalisessa mediassa. Ylläpidetään ja kehitetään tietoanuorista.fi – sivustoa. Sivustolla on jatkuvasti muuttuvia merkittäviä sisällöllisiä elementtejä: indikaattorit, blogi, nuorten osalli-

suus - kokonaisuus sekä nuorten elinolojen uutis seuranta. Sen lisäksi aktiivisessa käytössä on Facebook-sivu, Twitter- ja Instagram –tilit, joissa käytetään #tietoanuorista –hästägiä.

ARVIOINTI

Verkkosivujen kävijämäärät. Blogitekstien ja uutisten jaot ja tykkäykset sosiaalisessa mediassa.

TOIMENPIDE 2: Tapahtumat

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta osallistuu ja on mukana keskeisimmissä nuorisotoimialan tapahtumissa esittelemässä toimintaa, tutkimuksia, arviointeja ja tietoanuorista.fi – sivustoa. Tapahtumiin osallistumisessa hyödynnetään myös mahdollisuutta kysyä nuorilta.

AIKATAULU

- Allianssi – risteily 2016
- Valtakunnalliset työpaja- ja etsivän nuorisotyön päivät 2016
- Huippis2016 - tapahtuma
- SuomiAreena 2016
- Tieteiden päivä – tapahtuma 2016
- Sillat –konferenssi 2016
- Studia messut 2016
- Educa messut 2017
- Nuori2017 – tapahtuma 2017
- Reaktori 2017

ARVIOINTI

Verkkosivujen ja sosiaalisen median kävijämäärien/jakojen kehitys tapahtumiin osallistumisen jälkeen.

TOIMENPIDE 3: Nuortenideat.fi -palvelu

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta toimii yhteyshenkilönä, kun Nuortenideat.fi – palveluun kirjataan koko Suomea koskevia aloitteita. Nuorten aloitteet ja ideat toimitetaan vastuuvirkamiehille tai organisaatioille vastattavaksi.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta on myös organisaationa mukana Nuortenideat.fi – palvelussa. Se mahdollistaa vuorovaikutteisen osallisuustoiminnan, kun nuorilta voi kysyä ideoita, ehdotuksia, mielipiteitä tai kannanottoja päätöksenteon tueksi.

ARVIOINTI

Nuorten saamien vastausten/ päätösten lukumäärä.

Nuorille esitetyt kysymykset ja nuorilta saatujen kommenttien määrä.

TOIMENPIDE 4: Nuorten osallistaminen

Nuoria osallistetaan Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan toimintaan monella eri tavalla. Tavoitteena on olla aktiivinen ja esimerkillinen avointa hallintoa toteuttava valtionhallinnon toimija.

Vuosien 2016-2017 aikana nuoria osallistetaan ainakin muun muassa seuraavilla tavoilla:

- Nuorisobarometrin aihealueen ja kysymysten suunnittelussa
- Nuorten vapaa-aikatutkimuksen ja Nuorisobarometrin julkaisujen kansikuvapiirtäjinä
- Tutkimus- ja arviointijaoston jäsenenä
- Sillat – konferenssin osallistujina
- Yhteistyössä toteutettuina tapahtumina ja teemakokonaisuuksina, esimerkiksi ”Nuoret ja vaalit” – kokonaisuus Suomen Nuorisovaltuustojen Liiton ja Suomen Lukiolaisten Liiton kanssa.
- Blogikirjoittajina

TOIMENPIDE 5: Lausunnot ja kannanotot

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta valmistelee lausunnot keskeisimmistä nuorten elinoloihin liittyvistä hallituksen esityksistä ja valtion talousarviosta sekä keskeisimmistä viranomaismuistioista ja –selvityksistä. Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta lausuu myös merkittävimmistä nuorten elinoloihin liittyvistä hallituksen esityksistä, joista siltä ei suoraan pyydetä lausuntoa.

ARVIOINTI

Lausuntojen vaikutukset hallituksen esityksiin ja eduskunnan päätöksiin.

Ihmiset ja organisaatio

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnassa työskentelee pääsihteeri ja kaksi suunnittelijaa. Valtioneuvosto nimeää neuvottelukunnan jäsenet hallituskausittain. Kaudella 2015-2019 jäseniä on yhteensä 18.

Neuvottelukunnalla on kaksi jaostoa asioiden valmistelua varten.

TOIMENPIDE 1: Neuvottelukunta

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta kokoontuu keväät- ja syyslukukaudella kuukausittain. Kerran toimintakauden aikana järjestetään koko neuvottelukunnan ja henkilöstön yhteisen tutustumiskäynti / -retki.

AIKATAULU

Kokoukset 2016: 26.1, 16.2, 15.3, 19.4, 17.5, 6.9, 11.10, 1.11.

Retki järjestetään ensimmäisen toimintavuoden aikana.

TOIMENPIDE 2: Tutkimus- ja arviointijaosto

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta on nimennyt Tutkimus- ja arviointijaoston tukemaan ja kehittämään neuvottelukunnan tutkimus- ja arviointityötä.

Tutkimus- ja arviointijaoston tehtävänä on muun muassa tehdä neuvottelukunnalle esityksiä, mitä arvioidaan, milloin arvioidaan ja keiden kanssa arvioidaan? Miten arviointitietoa hyödynnetään ja kuinka neuvottelukunnan toimintaa tehdään näkyvämmäksi?

Jaosto valmistelee lisäksi puolivuositaisen selvityksen hallitusohjelman etenemisestä sekä kerran hallituskaudessa indikaattoripohjaisen katsauksen nuorten hyvinvoinnin tilasta. Myös muiden ajankohtaisten tutkimusten ja arviointien valmistelu tehdään tutkimus- ja arviointijaostossa.

Jaostossa pohditaan lisäksi toimialan kansainvälisen kehityksen ja yhteistyön arviointinäkökulmaa.

AIKATAULU

Jaosto toimii syksystä 2016 vuoden 2019 loppuun.

ARVIOINTI

Neuvottelukunta arvioi jaoston toimintaa. Jaoston valmistelemien esitysten lukumäärä ja sisällöt.

TOIMENPIDE 3: Ennakointijaosto

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta on nimennyt Ennakointijaoston tukemaan ja kehittämään neuvottelukunnan ennakointi ja edistämistyötä.

Ennakointijaoston tehtävänä on pohtia valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksia nuoriin. Tehtävänä on selvittää megatrendejä ja ennakoituja skenaarioita ja hyödyntää niitä jaoston työskentelyssä.

Jaosto valmistelee neuvottelukunnalle tulevaisuusstrategian, jossa määritellään nuorten kannalta laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä kysymyksiä.

Lisäksi jaosto valmistelee ennakointityöhön liittyviä kannanottoja ja lausuntoja.

AIKATAULU

Jaosto toimii syksystä 2016 vuoden 2019 loppuun.

ARVIOINTI

Neuvottelukunta arvioi jaoston toimintaa. Jaoston valmistelemien esitysten lukumäärä ja sisällöt.

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta:

www.tietoanuorista.fi

Facebookissa: Tietoanuorista

Twitterissä: @tietoanuorista

Instagramissa: Tietoanuorista

Nuortenideat.fi:ssä: Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta

Pääsihteeri Herttaliisa Tuure p. 02953 30356
Suunnittelija Johanna Kalliomaa p. 02953 30291
Suunnittelija Anna-Maria Tenojoki p. 02953 30195

etunimi.sukunimi@minedu.fi
nuora@minedu.fi